

Till läraren

Nya lantbruksföretagare (rubrikbild 1)

Att bli lantbruksföretagare är ett val (bilderna 2 och 3)

Lantbruksföretagarnas sociala trygghet har utvecklats aktivt i Finland. Målet har varit en lika täckande social trygghet som den löntagarna har. Den nuvarande sociala tryggheten är i själva verket bättre och mer täckande än för andra företagare. Lantbruksföretagarna har till exempel

- en förmånligare pensionsförsäkringsavgift
- ett lagstadgat arbetsskadeskydd och möjlighet till en förmånlig fritidsolycksfallsförsäkring
- ett system med avbytarservice
- avträdelsetöd vid generationsväxlingar.

En lantbruksföretagare kan numera själv påverka nivån på sina ersättningar genom att se till att arbetsinkomsten motsvarar arbetsinsatsen från första början.

Det lönar sig också för en ny företagare att låta eventuell kompletterande verksamhet höra till jordbruksbeskattningen för att på så sätt ingå i samma försäkring och ge rätt till social trygghet. Verksamhet som beskattas enligt näringskattelagen ska försäkras enligt lagen om pension för företagare (FöPL).

Ny företagare (bild 4)

LFÖPL är en lagstadgad försäkring som företagaren själv måste se till att teckna.

En ny lantbruksföretagare omfattas av LFÖPL-försäkringen oberoende av löneinkomster eller andra företagarincomester. Pensionerna tillväxer parallellt och minskar inte varandra.

LFÖPL-försäkringen ger rätt till sjukdagpenning eller föräldrapenning även för lantbruksarbete. Om en deltidsjordbrukare får sjuklön av arbetsgivaren så betalas dagpenningen för arbetet till arbetsgivaren, men dagpenningen för lantbruksföretagararbetet betalas till jordbrukaren själv.

LFÖPL för lantbruksföretagare (bild 5)

Den som fyllt 18 år kan få LFÖPL-försäkring och även pensionen börjar tillväxa räknat från samma ålder. När försäkringen har varit i kraft 4 månader har den försäkrade också invalidpensionskydd.

En minderårig företagare eller en minderårig familjemedlem som deltar i lantbruksarbetet kan teckna en frivillig arbetsskadeförsäkring och utöka den med en fritidsolycksfallsförsäkring.

LFÖPL är en arbetspensionsförsäkring och av den orsaken tillväxer pension och social trygghet på basis av arbete och inte på basis av ägande. I fråga om arrendemark hör LFÖPL-försäkringen till den som odlar åkrarna och inte till ägaren.

Arealgränsen för LFÖPL-försäkringen är 5 LFÖPL-hektar. Om arealen är minst så stor måste skyldigheten att ta LFÖPL-försäkring utredas.

En hektar åker = 1 LFÖPL-hektar

Skog:

- i södra Finland 10 hektar skog = 1 LFÖPL-hektar

- i mellersta Finland 15 hektar skog = 1 LFÖPL-hektar

- i norra Finland 20 hektar skog = 1 LFÖPL-hektar

LFÖPL-försäkringen gäller också delägare i en lantbrukssammanslutning eller en dödsbodelägare som arbetar på gården. Verksamhet i bolagsform som beskattas som jordbruk hör också till LFÖPL-försäkringen. Det lönar sig att utreda frågan om delägarnas försäkringar och sociala trygghet innan bolaget bildas.

Företagarens make/maka eller sambo

En make eller maka som arbetar på gården försäkras räknat från den dag inflyttningen sker eller äktenskap ingås. Den som inte deltar i lantbruksarbetet hör inte heller till försäkringen.

En sambo som arbetar på gården försäkras från ansökningsdagen och aldrig retroaktivt. En LFÖPL-försäkrad sambo får nästan samma sociala trygghet som en äkta make, bland annat moderskaps- och föräldrapenning. En sambo har ändå inte rätt till familjepension, vilket parets barn har rätt till.

Gårdens arbetsinkomst delas mellan makarna enligt deras önskemål. Hur arbetsinkomsten delas är inte beroende av vem som äger gården. På husdjursgårdar där båda har lantbruket som huvudsyssla delas arbetsinkomsten numera oftast jämnt mellan makarna.

Försäkringen tryggar utkomsten (bild 6)

Syftet med den sociala tryggheten och försäkringen är att trygga företagarens utkomst när sjukdom, olycksfall eller någon annan orsak är hinder för arbetet. LPA-tryggheten är inkomstbaserad så att ersättningarna och pensionerna är beroende av arbetsinkomsten i försäkringen.

Bilden beskriver de förmåner som är kopplade till LFÖPL-försäkringen. Alla förmåner betalas inte från LPA men de är beroende av LFÖPL-försäkringen. Till exempel när ett olycksfall inträffar i annat arbete eller i trafiken bygger dagpenningens storlek på LFÖPL-försäkringen.

Att bli ny företagare (bild 7)

Före en generationsväxling måste avträdaren och den nya företagaren tillsammans komma överens om tidpunkten. För avträdarna är det naturligtvis väsentligt att kunna trygga utkomsten när de inte

längre bedriver jordbruk. De finansieringsstöd som den nya företagaren kan få är inte beroende av avträdarens pensionslösning.

Att tänka på inför en generationsväxling (bild 8)

Olika rådgivningsorganisationer, producentförbund och banker ordnar regionala utbildningsdagar för dem som planerar en generationsväxling på gården. Både avträdaren och förvärvaren, alltså den nya företagaren, har nytta av att delta i sådana utbildningar.

Till exempel bankerna och rådgivningsorganisationerna ger ut allmänna guider om generationsväxling.

Information om startstöd för unga odlare samt om lån och understöd för lantbruksinvesteringar fås på närings-, trafik och miljöcentralerna (ELY) samt på adressen www.landsbygd.fi. Bankerna ger råd i finansieringsfrågor.

Information om beskattningen i samband med en generationsväxling ges på www.vero.fi. De viktigaste skattefrågorna att reda ut gäller gåvo-, inkomst-, överlåtelse- och mervärdesbeskattningen samt beskattningen av försäljningsvinster.

Frågor som gäller EU-stöd kan riktas till lantbrukssekreteraren i kommunen.

Övergripande information ger generationsväxlingsrådgivarna, www.proagria.fi.

Företagare genom avträdelsetöd (bild 9)

Avträdelsetödet är avsett för sådana avträdare som inte har annan pension. Beloppet är lika stort som en LFÖPL-invalidpension utökad med folkpension. Avträdaren kan kontrollera hur stort avträdelsetödet och även andra pensioner skulle bli med hjälp av LPA:s e-tjänster på www.lpa.fi. Inloggningen sker med personliga nätbankskoder.

Om en företagare som upphör med jordbruket inte söker LFÖPL-pension utan fortsätter i lönearbete eller som annan företagare, kommer den pension som han eller hon intjänat för LFÖPL-försäkringstiden att betalas i samband med annan arbetspension.

AVSTÖ-generationsväxlingsgården (bild 10)

Att gården är ekonomiskt livskraftig visas genom en kalkyl som görs för det år då avträdelsetödet sker och för de fem följande åren. Inkomsterna av företagsverksamheten ska vara minst 10 000 euro per år och till jordbrukets avskrivningar ska användas minst 3 400 euro. I kalkylen beaktas utöver jord- och skogsbruksinkomsterna även företagsinkomster av kompletterande verksamhet som bedrivs på gården. Löneinkomster beaktas inte i kalkylen.

Gården måste uppfylla kraven på miljön, hygien och djurens välfärd enligt gårdsstödsystemet.

Krav på förvärvaren (bild 11)

Villkoren för den som tar över en avträdelsestödsgård är delvis desamma som i fråga om startstödet för unga odlare, bland annat kravet på yrkeskunskap och åldersgränsen. Det finns skillnader i definitionen på en livskraftig gård och i förvärvarens inkomstgräns. Det lönar sig att noga reda ut dessa frågor.

AVSTÖ-förvärvaren måste bo inom ett sådant avstånd från gården att den kan skötas ändamålsenligt. Om det är en husdjursgård måste förvärvaren bo på gården eller åtminstone i dess närhet. I fråga om en växtodlingsgård kan avståndet vara sådant att det kan betraktas som en daglig arbetsresa, högst ca 60 km. Förvärvaren måste även i verkligheten överta bedrivandet av gårdsbruk och ansvaret för gården.

Högst två syskon och varderas make/maka kan vara förvärvare av en gård. I fråga om makar som köper en gård tillsammans måste den ena uppfylla alla krav som ställs på en förvärvare medan den andra bara förbinder sig till att gården ska odlas oskiftad. I fråga om syskon som köper en gård måste de båda uppfylla alla krav som ställs på en förvärvare och måste de odla gården tillsammans. Bara i undantagsfall kan gården delas för att odlas separat.

Förvärvaren måste avge en odlingsförbindelse och förbinda sig att odla gården så länge som avträdelsestöd betalas. Om avträdelsestöd betalas i mindre än 5 år, är förbindelsen ändå minst 5 år i kraft.

Tillskottsmark genom avträdelsestöd (bild 12)

Ett av syftena med avträdelsestödssystemet är att öka gårdsstorleken. Av den orsaken kan en jordbrukare få avträdelsestöd också genom att sälja eller arrendera ut sina åkrar som tillskottsmark till en odlare i grannskapet som redan har börjat bedriva jordbruk och är LFÖPL-försäkrad. Möjligheten att få avträdelsestöd genom utarrendering slopas vid ingången av 2012.

Det går inte att köpa AVSTÖ-åkrar som tillskottsmark "i egenskap av framtida förvärvare av en gård", fastän det är möjligt när lån beviljas. En förutsättning är att den som köper eller arrenderar tillskottsmark redan har inlett företagarkerksamheten eller åtminstone är en LFÖPL-försäkrad medlem i en lantbrukssammanslutning.

Den som köper eller arrenderar AVSTÖ-tillskottsmark avger också en odlingsförbindelse för den tid som avträdelsestöd betalas och alltid åtminstone för 5 år. AVSTÖ-åkrar och de odlingsförbindelser som gäller dem kan vid en generationsväxling överföras till förvärvaren.

Som ytterligare studiematerial kan man använda broschyren "LPA-trygghet för nya företagare".

LPA:s broschyrer i ämnet

LPA-trygghet för nya företagare
LPA-trygghet och avträdelsestöd
LPA-trygghet när du blir äldre